



## ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΜΟΥ

αθισμένη στο παράθυρο την κύτταξα:

**Κ** Ρούχα χονδρά θαλασσινῶν, τσούλια φαντά και χρωματιστά μάλλινα πού γίνονται στη θάλασσα ζωηρά και σάν καινούργια.

Ἐπλενε ἡ καυμένη ὅλη μέρα, σκυμμένη στη δουλειά της, και δὲ γύρισε τὸ κεφάλι οὔτε στις βάρκες ἀραγμένες πλάι της, πού καμάρωναν κουνιστές στην ἀτέλειωτη τουαλέττα πού τις ἔκαναν τὰ ναυτόπουλα με κουβάδες νερό και τριψίματα, οὔτε στὰ παιδιά πού ἔπαιζαν γύρω της μοναχά τους, ὅπως μπορούσαν, θάβοντας τὸ ἕνα τὸ ἄλλο μέσ' στην ἄμμο ἢ κνηγώντας καβουράκια.

Ἐπλυνε ἔτσι ὡς τὸ δειλινὸ και ἀφοῦ τελείωσε, ἔκαμε ὅλα τὰ ρούχα της σωρό, τ' ἀκούμπησε στὸ χαμηλὸ τοῖχο τοῦ δρόμου και με κόπο, μόνη της, ζώστηκε κάτι σκοινιά ἀπὸ τις ἀμασχάλες και τὸ λαιμὸ και προσάρμοσε ὅλα τὰ ρούχα σὰ φόρτωμα στη ράχη της, με κόπο και με ὑπομονή. Κανείς δὲν τὴ βοηθοῦσε. Οἱ ἄνδρες εἶχαν τις δικές τους δουλειές...

Ἡ γυναῖκα, κοντοστάθηκε μιὰ στιγμή ἀκουμπώντας στὸν τοῖχο. Τὴν κύτταξα πῶς θὰ ξεκινήσει και θυμήθηκα χωρὶς νὰ θέλω τὸ φεμινισμό και τοὺς ἀνθρώπους πού φρονοῦν, ὅτι ἡ γυναῖκα δὲν ἀντέχει στοὺς κόπους σάν τὸν ἄνδρα, και δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητῇ ἰσοπολιτεία. — Ἡ γυναῖκα, ἀνασηκώθηκε ἀργὰ ἀπὸ τὸν τοῖχο, τινάχθηκε δυὸ - τρεῖς φορὲς γιὰ νὰ στερεώση τὸ φορτίο καλὰ στην πλάτη της με τὰ σκοινιά, κ' ἔκαμε λίγα βήματα. Γυρμένο στην ἄμμο ἔπαιξε μπρούμυτα ἕνα μωρό. Ἐσκυψε ὅπως ἦτον φορτωμένη και τὸ πῆρε στὰ χέρια της, τὸ κράτησε πλαγιαστὸ γιατί δὲν ἦτον χρονιάρικο ἀκόμη, και σφίγγοντάς το στὸ στήθος προχώρησε σ' ἕνα ἄλλο ξανθόμαλλο παιδί ὡς τριῶν χρόνων. Ἐκεῖνο ὁμως ξέφευγε τὴ μητέρα του μὴ θέλοντας

νά γυρίση καὶ τὴν ἀνάγκασε νὰ κάμῃ γύρους πολλοὺς ὥσπου νὰ τὸ συλλάβῃ ἀπὸ τὸ χέρι.

Ἔτσι λοιπὸν ἡ γυναῖκα, μὲ τὸ φορτίο στὴ ράχι, τὸ μωρὸ στὴν ἀγκαλιά, τὸ παιδί ἀπ' τὸ χέρι, ξεκίνησε ἀργοπα-  
τῶντας νὰ φθάσῃ σπίτι της.

Μακρὰ, κοντὰ; δὲν ξέρω. Ἄλλ' ἀφοῦ τὴν ἀκολούθησα μὲ τὰ μάτια ὥσπου χάθηκε, τὴν ἀκολούθησα καὶ μὲ τὸ νοῦ.

Θάφθασε σπίτι, ὄχι γιὰ νὰ ξεκουρασθῆ, ἀλλὰ γιὰ νὰ φροντίσῃ τὸ φαγί, νὰ θηλάσῃ τὸ μικρὸ της, νὰ φέρῃ νερό...

\* \*

Καθισμένη στὸ παράθυρο τὴν κύτταξα :

Χωρὶς νὰ κονδυλᾷ καθόλου, ἀκουμπισμένη στερεὰ στὸ ραβδί της περνᾷ ἡ γρηὰ Φουσέκαινα. Εἶναι ἓνας τύπος τοῦ νησιοῦ καὶ μιὰ πολὺ σπάνια φυσιογνωμία. Ρυτιδωμένη σὰ σταφίδα μὲ τὸ δέρμα σὰν παλαιὰ περγαμηνή, δὲ μοιάζει πιά φυσικὸς ἄνθρωπος. Εἶναι 120 ἐτῶν, χωρὶς κανένα δόντι, μ' ἓνα βλέμμα ποὺ κυττάζει ἀκόμη, ἀλλὰ πολὺ μακρινὰ καὶ ἀόριστα σὰν τὰ ματάκια τῶν βρεφῶν, ὅπου ἀκόμη δὲν ἐξύ-  
πνησεν ἡ ἔκφρασις.

Ἡ Φουσέκαινα κλαυθμηρίζει καὶ παραπονιέται διαρκῶς σὰ μωράκι. Ἐπαναλαμβάνει κάτι παλιᾶς ἱστορίας ἀνακατε-  
μένες μὲ εὐχῆς καὶ παραβολῆς τοῦ Εὐαγγελίου, εἶναι κουφὴ τελείως καὶ δὲν μπορεῖ νὰ παρακολουθήσῃ καμμιά συνομιλία. Ἐν τούτοις εἶναι περίεργη καὶ πονηρὴ. Ἐρωτᾷ τὶς συ-  
γένειες τῶν ἀνθρώπων ποὺ συναντᾷ καὶ δέχεται τὶς προσ-  
φορὰς ποὺ τῆς δίνουν στὰ σπίτια.

Ζητιανεύει στὰ καφενεῖα καὶ μὲ τὰ λεπτὰ ποὺ μαζεύει ἀνάφτει κεριὰ στὶς ἐκκλησίες καὶ μονολογεῖ μὲ τοὺς ἁγίους κάμνοντας μεγάλους σταυροὺς ἔμπρὸς στὶς εἰκόνες τῶν.

Λησμονημένη ἀπὸ τὸ θάνατο, γυναῖκα ἄλλης ἐποχῆς, περιφέρεται σὰν ξένη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τοῦ αἰῶνος μας, ἀπορῶντας κι' αὐτὴ ἡ ἴδια πῶς βρίσκεται ἀκόμη μαζί μας, καὶ πάντα ἔτοιμη νὰ φύγῃ ἀκουμπισμένη σφιχτὰ στὸ ραβδί της...

Σπέτσες, Καλοκαίρι τοῦ 1924.

ΕΛΛΗ ΧΑΡ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ